

Uzasadnienie

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Miedwie i okolice PLB320005 został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 1929). Powyższy akt został zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 24 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 3567).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
 - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;
 - f) odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

W związku z powyższym, na podstawie dokumentacji do planu zadań ochronnych, danych literaturowych, badań wykonanych w latach 2019-2021 w ramach uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony oraz wyników państwowego monitoringu¹, doprecyzowano zapisy celów działań ochronnych:

1. dla gatunku A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*

wskazano na konieczność weryfikacji możliwości odtworzenia lokalnej populacji w odniesieniu do stanu zachowania zachodnioeuropejskiej populacji gatunku. W latach 2000–2002 w ostoi stwierdzono 10–17 samców, w 2003–2004 odnotowano 8 samców, w 2005 tylko pojedynczego samca, a w kolejnych latach obecność gatunku nie została stwierdzona (Guentzel & Wysocki 2004, Sikora et al. 2013, Żmihorski et al. 2016). Zgodnie z informacjami zawartymi w dokumentacji do planu zadań ochronnych (BULiGL 2012), w związku ze stosowaniem się do instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 w wersji 2010.1, wykonawca podczas prac nad pzo uznał, iż populacja tego gatunku w obszarze ostoi w skali do populacji krajowej jest za mała, żeby ten gatunek mógł zostać uznany za przedmiot ochrony. Gatunek został wówczas oceniony na D nie podlegał dalszym ocenom. Tym niemniej, z uwagi na jego rangę w skali kraju i Europy, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie nie zdecydował się na usunięcie wodniczki z listy przedmiotów ochrony, gdzie założono przeprowadzenie uzupełnienia stanu wiedzy nt. statusu gatunku w obszarze. Podczas inwentaryzacji przeprowadzonej w sezonie lęgowym w 2020 i 2021 roku na terenie ostoi nie stwierdzono występowania wodniczki, w związku z czym liczebność tego gatunku oceniona została na 0 śpiewających samców (Guentzel, Ławicki 2020, Guentzel, Ławicki 2021). Jak wskazał wykonawca, ostatnie badania oraz analiza danych literaturowych pozwalają sądzić, że gatunek wycofał się z obszaru ostoi ok. 15 lat temu.

Opierając się na aktualnej sytuacji tego gatunku w zachodniej Polsce (szybkie wymieranie), konieczne jest przeprowadzenie analizy realnych możliwości powrotu wodniczki jako ptaka lęgowego na obszar Natura 2000 Jezioro Miedwie i okolice.

2. dla gatunku A051 krakwa *Mareca strepera* (daw. *Anas strepera*)

a) populacja rozrodcza - założono utrzymanie liczebności populacji na poziomie 18-24 par, gdzie wielkość tą, wraz z oceną populacji FV, przyjęto za materiałami do planu zadań ochronnych (BULiGL 2012). Ww. dane stanowiły także podstawę do określenia celu działań ochronnych dla ochrony siedlisk lęgowych gatunku, gdzie założono utrzymanie w stanie właściwym FV lęgowisk i żerowisk gatunku. Powierzchnia siedlisk wskazana do zachowania została określona na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru.

Dane wskazane w ww. opracowaniu bazują na obserwacjach z lat 2001-2006, w związku z czym jako cel założono także konieczność ich weryfikacji i zaktualizowania wielkości populacji lęgowej i jej rozmieszczenia w granicach obszaru.

b) populacja przelotna – założono utrzymanie liczebności tej populacji na poziomie 300-650 osobników (stan FV) oraz utrzymanie w stanie właściwym (FV) minimum 5000 ha akwenów, terenów podmokłych i zalewisk, stanowiących miejsca wypoczynku i żerowania ptaków. Według danych wskazanych w planie zadań ochronnych, krakwa była gatunkiem regularnie zatrzymującym się podczas migracji na wodach obszaru. Przed 2001 rokiem notowano do 300 ptaków w okresie migracji oraz do 8 osobników zimujących, a w latach 2001-2006 do 650 ptaków migrujących i 4 zimujące (Freino H. i in. 2008, BULiGL 2012). Z uwagi na brak nowszych danych obejmujących informacje o liczebności populacji migrującej na całym obszarze, do czasu ich weryfikacji założono utrzymanie liczebności osobników migrujących na dotychczasowym poziomie. Powierzchnię siedlisk istotnych dla zachowania tej frakcji

populacji wyznaczono analogicznie jak dla populacji zimującej. Ocenę stanu siedlisk i populacji przyjęto za materiałami do pzo (BULiGL 2012).

3. dla gatunku A041 gęś białoczelna *Anser albifrons*

a) populacja przelotna – założono utrzymanie populacji migrującej na poziomie 100-1500 osobników (stan właściwy FV). W dokumentacji planu zadań ochronnych (BULiGL 2012) wskazano wielkość populacji migrującej na poziomie ponad 15,5 tys. osobników. Analiza materiałów literaturowych wskazuje, że zarówno wartość określona w materiałach do planu zadań ochronnych, operacie szczegółowym (Freino H. i in. 2008), jak i przyjęta w Standardowym Formularzu Danych, jest wartością maksymalnej liczebności stwierdzonej podczas jednego liczenia (Czeraszewicz R. i in. 2004). Późniejsze liczenia ptaków wodno-błotnych na jeziorze Miedwie (Ławicki Ł. i in. 2008, Marchowski D. i in. 2011, Marchowski D. i in. 2013), jak również liczenia wykonywane w obszarze na potrzeby programu Monitoringu Noclegowisk Gęsi w ramach Państwowego Monitoringu Ptaków wykonane w latach 2009-2021 wskazują na inny przedział wielkości notowanych stad (w odniesieniu do gęsi oznaczonych). W ocenie tut. Organu szacunkowa wielkość populacji nie powinna być wyznaczana na podstawie jednorazowych, skrajnych wyników, a zawierać się w szacunkowej liczbie danych z wielolecia. Tym samym wskazano, że z uwagi na różnice w liczebności w latach ubiegłych i obecnych należy dokonać weryfikacji występowania i wykorzystywania obszaru PLB320005 przez gęsi białoczelne, zaś liczebność wskazaną do utrzymania oszacowano na podstawie danych z okresu 2012-2021. Ocenę stanu siedlisk i populacji przyjęto za materiałami do pzo (BULiGL 2012).

b) populacja zimująca - założono utrzymanie populacji zimującej na poziomie 100-1000 osobników (stan właściwy FV). W dokumentacji planu zadań ochronnych (BULiGL 2012) wskazano wielkość populacji migrującej na poziomie ponad 4,5 tys. osobników, gdzie podstawą do jej określenia były obserwacje z lat 2001-2006. Wielkość ta jest także przyjęta w Standardowym Formularzu danych. Późniejsze liczenia ptaków wodno-błotnych na jeziorze Miedwie (Ławicki Ł. i in. 2008, Marchowski D. i in. 2011, Marchowski D. i in. 2013), jak również liczenia wykonywane w obszarze na potrzeby programu Monitoringu Noclegowisk Gęsi w ramach Państwowego Monitoringu Ptaków wykonane w latach 2009-2021 wskazują na inny przedział wielkości notowanych stad. Tym samym wskazano, że z uwagi na różnice w liczebności w latach ubiegłych i obecnych należy dokonać weryfikacji występowania i wykorzystywania obszaru PLB320005 przez gęsi białoczelne w okresie zimy. Do czasu aktualizacji posiadanych danych stan wskazany do utrzymania określono na podstawie danych z okresu 2012-2021. Ocenę stanu siedlisk i populacji przyjęto za materiałami do pzo (BULiGL 2012).

W odniesieniu do obu typów populacji założono utrzymanie w stanie FV miejsc wypoczynku i żerowania w okresie migracji i zimowania, tj. akwenów, terenów podmokłych, pól uprawnych, łąk i pastwisk (w szczególności w sąsiedztwie zbiorników wodnych), na sumarycznej powierzchni wynoszącej minimum 12000 ha. Powierzchnia siedlisk wskazana do zachowania została określona na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru.

4. dla gatunku A043 gęgawa *Anser anser*

założono konieczność weryfikacji liczebności i rozmieszczenia populacji lęgowej gatunku w obszarze. Z danych literaturowych wynika, że przed rokiem 2001 na terenie obszaru notowano 65-80 par lęgowych, zaś w latach 2001-2006 – od 12 do 95 par. Biorąc pod uwagę powyższe, do czasu uzyskania aktualnych danych, założono utrzymanie 30 - 45 par lęgowych (stan FV), co stanowi 0,5% populacji

krajowej (Chodkiewicz i in. 2019) i mieści się w przedziale liczebności notowanych na tym obszarze. Jednocześnie założono utrzymanie w stanie FV minimum 3000 ha miejsc lęgowych i żerowiskowych gatunku. Powierzchnia siedlisk wskazana do zachowania została określona na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gęgawy w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru. Ocenę stanu siedlisk i populacji przyjęto za materiałami do pzo (BULiGL 2012).

5. dla gatunku A039 gęś zbożowa *Anser fabalis*

- a) populacja przelotna - założono utrzymanie populacji migrującej na poziomie 4000-8000 osobników oraz zachowanie minimum 12 000 ha siedlisk wykorzystywanych na przelotach jako miejsca przestankowe i żerowiskowe. W dokumentacji planu zadań ochronnych (BULiGL 2012) wskazano wielkość populacji migrującej na poziomie ponad 18,9 tys. osobników. Analiza materiałów literaturowych wskazuje, że zarówno wartość określona w materiałach do planu zadań ochronnych, operacie szczegółowym (Freino H. i in. 2008), jak i przyjęta Standardowym Formularzu Danych, jest wartością maksymalnej liczebności stwierdzonej podczas jednego liczenia (Czeraszkiwicz R. i in. 2004). Późniejsze liczenia ptaków wodno-błotnych na jeziorze Miedwie (Ławicki Ł. i in. 2008, Marchowski D. i in. 2011, Marchowski D. i in. 2013), jak również liczenia wykonywane w obszarze na potrzeby programu Monitoringu Noclegowisk Gęsi w ramach Państwowego Monitoringu Ptaków wykonane w latach 2009-2021 wskazują na inny przedział wielkości notowanych stad (w odniesieniu do gęsi oznaczonych). W ocenie tut. Organu szacunkowa wielkość populacji nie powinna być wyznaczana na podstawie jednorazowych, skrajnych wyników, a zawierać się w szacunkowej liczbie danych z wielolecia. Tym samym wskazano, że z uwagi na różnice w liczebności w latach ubiegłych i obecnych należy dokonać weryfikacji występowania i wykorzystywania obszaru PLB320005 przez gęsi zbożowe, zaś realną liczebność wskazaną do utrzymania oszacowano na podstawie danych z okresu 2010-2021. Natomiast w kontekście zmian taksonomicznych na liście ptaków krajowych (Stawarczyk 2018), niezbędnym jest także uwzględnienie wyodrębnionego gatunku (gęsi tundrowej *Anser serrirostris*) i weryfikacja wykorzystania obszaru przez oba gatunki podczas przelotów. Tym samym jako jeden z celów założono weryfikację wykorzystania obszaru przez oba gatunki gęsi – *Anser fabalis* i *Anser serrirostris*.

Jako siedliska wskazane do utrzymania przyjęto powierzchnię gruntów rolnych (w tym pól, łąk i pastwisk) zlokalizowanych w granicach obszaru Natura 2000, które stanowią (lub mogą stanowić) żerowiska i miejsca przestankowe na trasie przelotu migrujących ptaków. Ocenę stanu siedlisk (FV) i populacji (FV) przyjęto za materiałami do pzo (brak nowszych danych do zmiany wskazanych tam ocen).

- b) populacja zimująca założono utrzymanie populacji zimującej na poziomie 1500-8000 osobników oraz zachowanie minimum 12 000 ha siedlisk wykorzystywanych przez ptaki w tym okresie. W dokumentacji planu zadań ochronnych (BULiGL 2012) wskazano wielkość populacji zimującej na poziomie 25,5 tys. osobników. Analiza materiałów literaturowych wskazuje, że zarówno wartość określona w materiałach do planu zadań ochronnych, operacie szczegółowym (Freino H. i in. 2008), jak i przyjęta Standardowym Formularzu Danych, jest wartością maksymalnej liczebności stwierdzonej podczas jednego liczenia (Czeraszkiwicz R. i in. 2004). Późniejsze liczenia ptaków wodno-błotnych na jeziorze Miedwie (Ławicki Ł. i in. 2008, Marchowski D. i in. 2011, Marchowski D. i in. 2013), jak również liczenia wykonywane w obszarze na potrzeby programu Monitoringu Noclegowisk Gęsi w ramach Państwowego Monitoringu Ptaków wykonane w latach 2009-2021 wskazują na inny przedział wielkości notowanych stad (w odniesieniu do gęsi oznaczonych). W ocenie tut. Organu szacunkowa wielkość populacji nie powinna być wyznaczana na podstawie jednorazowych, skrajnych wyników, a zawierać się w szacunkowej liczbie danych z wielolecia. Tym samym wskazano,

że z uwagi na różnice w liczebności w latach ubiegłych i obecnych należy dokonać weryfikacji występowania i wykorzystywania obszaru PLB320005 przez gęsi zbożowe, zaś realną liczebność wskazaną do utrzymania oszacowano na podstawie danych z okresu 2009-2021. Podobnie jak w przypadku populacji przelotnej gęsi zbożowej, także dla frakcji zimującej jako jeden z celów założono weryfikację wykorzystania obszaru przez dwa gatunki gęsi – *Anser fabalis* i *Anser serrirostris* co wynika ze zmian taksonomicznych na liście ptaków krajowych (Stawarczyk 2018).

Siedliska wskazane do utrzymania populacji zimującej przyjęto analogicznie jak dla populacji przelotnej, tzn. założono utrzymanie min. 12000 ha żerowisk i miejsc odpoczynku. Ocenę stanu siedlisk (FV) i populacji (FV) przyjęto za materiałami do pzo (brak nowszych danych do zmiany wskazanych tam ocen).

6. dla gatunku bąk *Botaurus stellaris*

założono utrzymanie liczebności populacji na poziomie 19-20 odzywających się samców, gdzie wielkość tą, wraz z oceną populacji FV, przyjęto za materiałami do planu zadań ochronnych (BULiGL 2012). Ww. dane stanowiły także podstawę do określenia celu działań ochronnych dla ochrony siedlisk lęgowych gatunku, gdzie założono utrzymanie w stanie właściwym lęgów i żerowisk gatunku. Powierzchnię siedlisk niezbędną do zachowania 20 rewirów oszacowano na podstawie danych dot. biologii gatunku, gdzie za minimalną powierzchnię jednego rewiru przyjęto 15 ha (za Zawadzka D. i in. 2013). Ich stan zachowania oceniono na FV, zgodnie z materiałami do pzo (brak nowszych danych do zmiany wskazanych tam ocen). Dane wskazane w ww. opracowaniu bazują na obserwacjach z lat 2001-2006, w związku z czym jako cel założono także konieczność ich weryfikacji i zaktualizowania wielkości populacji lęgowej i jej rozmieszczenia w granicach obszaru.

Według danych literaturowych gatunek regularnie lęgowy w ostoi, o stabilnym trendzie wykazującym nieznaczne wahania liczebności. Przed rokiem 2001 notowano 14 – 17 m (odzywających się samców), w latach 2001-2006: 10-15 m, a w latach 2007-2008 stwierdzono 19-20 rewirów (Freino H. i in. 2008). Ostatnią wartość wskazano w obecnie obowiązującym SDF. Zgodnie z operatami szczegółowymi, siedliska lęgowe stanowiły przed wszystkim rozległe szuwały na jez. Miedwie (połowa populacji), a także inne jeziora, stawy, podmokłe trzcinowiska oraz zarastające wyrobiska.

7. dla gatunku A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger*

założono wykonanie weryfikacji znaczenia obszaru dla lęgowej populacji rybitwy czarnej na podstawie danych z wielolecia oraz weryfikacja możliwości powrotu gatunku jako lęgowego w odniesieniu do obecnych uwarunkowań.

Według danych literaturowych, w latach 1995-2003 liczebność gatunku w obszarze ostoi wahała się w zakresie 5-42 par (Guentzel S. i in. 2004, Guentzel 2010), jednak po roku 2007 gniazdowania już nie potwierdzono (Jermaczek 2008, Antczak J. i in. 2015). W ostatnich kilkunastu latach nie odnotowano lęgów rybitwy czarnej w ostoi (Jermaczek 2008, Antczak et al. 2015). W sezonie 2021, podobnie jak w roku 2020 także nie odnotowano lęgów rybitwy czarnej w ostoi (Guentzel S. i in. 2021). Stan populacji, podobnie jak stan siedliska, oceniono wówczas jako U2 (zły). Zanik populacji lęgowej wpisuje się w generalny spadek tego gatunku w Polsce i prawdopodobnie jest spowodowany czynnikami siedliskowymi (silna presja turystyczna związana głównie ze sportami wodnymi, zanik siedlisk) i drapieżnictwem (Chylarecki et al. 2018, Chodkiewicz i in. 2019, Wilk T. i in. 2020).

8. dla gatunku A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*

założono utrzymanie liczebności populacji na poziomie 15-30 par lęgowych, gdzie wielkość tą, wraz z oceną populacji FV, przyjęto na podstawie materiałów do planu zadań ochronnych (BULiGL 2012) oraz operatów szczegółowych (Freino H. i in. 2008). Ww. dane stanowiły także podstawę do określenia celu działań ochronnych dla ochrony siedlisk lęgowych gatunku, gdzie założono utrzymanie w stanie właściwym lęgowisk i żerowisk gatunku. Powierzchnia siedlisk wskazana do zachowania (min. 4200 ha) została określona na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru. Stan siedlisk (FV) przyjęto za materiałami do planu zadań ochronnych (BULiGL 2012). Dane z lat ubiegłych wskazują na wielkość populacji w obszarze na poziomie 16-18 par lęgowych przed rokiem 2001, oraz 24-30 par w latach 1001-2006 (Freino H. i in. 2008). Ptaki gniazdowały w rozproszeniu w ostoi, jednak największa koncentracja występowała w pld. części Jeziora Miedwie. Wykonawca prac do planu zadań ochronnych obszaru na podstawie danych publikowanych i własnych oszacował liczebność gatunku na poziomie 17-30 par lęgowych (BULiGL 2012). Ponieważ dane wskazane w ww. opracowaniach bazują na obserwacjach z lat 2001-2006, w związku z czym jako cel założono także konieczność ich weryfikacji i zaktualizowania wielkości populacji lęgowej i jej rozmieszczenia w granicach obszaru. Pewnych informacji dostarczają także wyniki liczeń wykonywanych w ramach programów Państwowego Monitoringu Ptaków – dane z powierzchni próbnych zlokalizowanych w obszarze Jezioro Miedwie i okolice (program Monitoring Ptaków Mokradel - powierzchnia PZ02, okres 2007-2022 r., program Monitoring Pospolitych Ptaków Lęgowych – powierzchnia PZ93, okres 2012-2022 r.) wskazują na stabilny trend liczebności gatunku w obszarze, co jest zgodne z trendem krajowym (Chodkiewicz T. i in. 2019). W związku z powyższym stan populacji określono jako stabilny i właściwy (FV). Należy jednak podkreślić, że wykazywane tu liczebności nie stanowią o całej populacji gatunku w obszarze, i mogą posłużyć jedynie do określenia ogólnego trendu populacji.

9. dla gatunku A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus*

założono konieczność weryfikacji danych dotyczących liczebności i rozmieszczenia gatunku w obszarze, oraz utrzymanie populacji rozrodzkiej na poziomie min. 1 pary (ocena U2) oraz utrzymanie w stanie właściwym min. 3500 ha terenów spełniających kryteria lęgowisk i żerowisk gatunku.

W materiałach do planu zadań ochronnych oszacowano liczebność gatunku w obszarze na poziomie 1-7 par lęgowych, gdzie stan populacji oceniono na U1 (BULiGL 2012). Wcześniejsze dane wskazują na występowanie w tej ostoi 9-11 par przed 2001 r., 5-7 par w latach 2001-2006 oraz 1-2 par gniazdujące i 2-3 pary prawdopodobnie lęgowe w roku 2007 (Freino H. i in. 2008). Są to jedyne dane odnoszące się do całości obszaru ostoi. Pojedyncze błotniaki były stwierdzane także sporadycznie na powierzchni monitoringowej PZ02, kontrolowanej w ramach programu MPM (ostatnia obserwacja pochodzi z 2019 r.), brak jednak informacji jaki status miały obserwowane ptaki. Dane z przekroju lat wskazują na stałe zmniejszanie się lokalnej populacji, co jest zbieżne z trendem spadkowym notowanym dla całej populacji krajowej (Chodkiewicz T. i in. 2019). Obecnie gatunek ten został ujęty na Czerwonej Liście Ptaków Polski z oceną VU – narażony (Wilk T. i in. 2020). Z uwagi na brak podstaw do wykluczenia gniazdowania gatunku w obszarze (brak aktualnych badań ukierunkowanych na wykrycie par lęgowych), założono utrzymanie liczebności na minimalnym poziomie, z jednoczesnym wskazaniem konieczności aktualizacji danych dotyczących liczebności populacji lęgowej gatunku w obszarze. W związku z powyższym, ocenę stanu populacji obniżono do oceny U2.

Wielkość powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych do utrzymania określono wyznaczając bufory o promieniu 2 km (zgodnie z Zawadzka D. i in. 2013, Krupiński D i in. 2014) wokół stanowisk wskazywanych w materiałach do pzo, wykluczając jednocześnie powierzchnie

nakrywające się lub wykraczające poza granice OSO. Ocenę stanu siedlisk, do czasu uzupełnienia danych, przyjęto za danymi z pzo (FV-właściwy).

10. dla gatunku A038 łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*

założono utrzymanie populacji migrującej na poziomie 50-150 os. do czasu aktualizacji danych dot. liczebności i rozmieszczenia populacji w obszarze, wraz z utrzymaniem w stanie właściwym (FV) stabilnej powierzchni miejsc wypoczynku i żerowania w okresie migracji.

Według danych archiwalnych, przed rokiem 2001 notowano w obszarze w okresie migracji do 224 osobników, zaś w latach 2001-2006 do 62 osobników (Freino H. i in. 2008). Ocena tej populacji wskazana w materiałach do PZO wskazuje na 450 os., brak jednak źródła tych danych (wskazane wyniki badań z 2007 r. obejmują tylko populację zimującą). Badania prowadzone w ramach liczeń ptaków wodno-błotnych na obszarze Jeziora Miedwie wskazują liczebność na poziomie 89 os. w roku 2009 i 127 os. w roku 2010 (Marchowski D. i in. 2011). W związku z powyższym, z uwagi na wahania liczebności populacji wykorzystującej obszar podczas migracji, związane m.in. ze zmiennymi warunkami klimatycznymi i dostępnością siedlisk w pobliskich ostojach (Dolina Dolnej Odry), uznano za właściwe przyjęcie przedziału wielkości 50-150 os., do czasu aktualizacji danych na temat obecnego wykorzystania obszaru przez gatunek.

Powierzchnia siedlisk wskazana do zachowania została określona na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru. Ocenę siedlisk przyjęto za materiałami do planu zadań ochronnych (BULiGL 2012).

11. dla gatunku A125 łyśka *Fulica atra*

a) populacja zimująca – założono weryfikację liczebności i rozmieszczenia populacji zimującej gatunku w obszarze, a do jej czasu utrzymanie przedmiotu ochrony na poziomie 300-1000 os. Stan siedlisk uznano za właściwy (FV), oraz założono konieczność zachowania min. 4000 ha akwenów wodnych i rozlewisk stanowiących miejsca wypoczynku i żerowania ptaków.

Jak wskazano w operatach szczegółowych do planu zadań ochronnych dla obszaru (Freino H. i in. 2008), populacja zimująca gatunku przed rokiem 2001 wynosiła do 520 os., zaś w latach 2001-2006: do 940 os. Dane przedstawione w zbiorczej pracy dotyczącej zimowania ptaków wodnych na Pomorzu Zachodnim w latach 2002-2008 wskazywały na liczebność do 1000 osobników (Ławicki Ł. i in. 2008). Maksymalna liczba obserwowanych ptaków wynosiła ponad 5700 os. (zima 2007/2008). Podczas liczeń zimujących ptaków wodnych wykonanych w styczniu 2012 r. na Jeziorze Miedwie zanotowano 300 os. (Marchowski D. i in. 2013). Ponieważ liczebność maksymalna, wskazywana także w SDF (5700 os.) odnosi się do jednorocznej obserwacji wykonanej podczas wyjątkowo łagodnej zimy (Freino H. i in. 2008), przedział wielkości populacji zimującej określono z jej pominięciem. Powierzchnię siedlisk wskazaną do zachowania określono na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru.

b) populacja migrująca - założono weryfikację liczebności i rozmieszczenia populacji migrującej gatunku w obszarze, a do jej czasu utrzymanie przedmiotu ochrony na poziomie 1000 - 3000 osobników. Stan siedlisk uznano za właściwy (FV), oraz założono konieczność zachowania min. 4000 ha akwenów wodnych i rozlewisk stanowiących miejsca wypoczynku i żerowania ptaków w okresach wiosennych i jesiennych przelotów.

Jak wskazano w operatach szczegółowych (Freino H. i in. 2008), populacja zimująca gatunku przed rokiem 2001 wynosiła do 3432 os., zaś w latach 2001-2006: do 8257 os. Podczas liczeń ptaków wodno-błotnych na Pomorzu Zachodnim, notowano stada do 3170 os. w roku 2009 oraz 1050 w roku 2011 (Marchowski D. i in. 2011, Marchowski D. i in. 2013).). Ponieważ

liczebność maksymalna, wskazywana także w SDF (8257 os.) odnosi się do jednorocznej obserwacji, przedział wielkości populacji migrującej określono z jej pominięciem. Powierzchnię siedlisk wskazaną do zachowania określono na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru.

12. dla gatunku A127 żuraw *Grus grus*

- a) populacja migrująca – założono utrzymanie populacji migrującej na poziomie 2500-5000 osobników. Stan siedlisk (FV) przyjęto za materiałami do pzo (BULiGL 2012).

W latach 2001-2006 w obszarze notowano do 5000 migrujących osobników (Freino H. i in. 2008). Wielkość ta wskazano także w materiałach do planu zadań ochronnych (BULiGL 2012). W latach 2009-2013 wielkość populacji żurawi na jesiennych noclegowiskach nad Jeziorem Miedwie szacowano na 1520-2620 osobników (Sikora A. i in. 2015). Natomiast wyniki liczeń wykonywanych na terenie obszaru w ramach programu Państwowego Monitoringu Ptaków – Monitoringu Noclegowisk Żurawi (powierzchnie GRU06, GRU07) w latach 2012-2021 wskazują na wartości oscylujące średnio w granicach 1000-4000 os., przy maksymalnej wartości ponad 10 000 osobników zanotowanych w roku 2018. Powyższe dane pozwoliły na określenie szacunkowej wielkości populacji migrującej żurawi w obszarze OSO Jezioro Miedwie i okolice. Powierzchnię siedlisk wskazaną do zachowania określono na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru.

- b) populacja rozrodcza – założono konieczność aktualizacji danych dotyczących wielkości i rozmieszczenia populacji lęgowej gatunku. Do czasu jej wykonania założono utrzymanie 20 par rozrodczych żurawi wraz z utrzymaniem odpowiedniej wielkości siedlisk lęgowych i żerowiskowych w ostoi. Zarówno stan populacji jak i stan siedlisk określono za materiałami do planu zadań ochronnych jako właściwy (FV).

Dane archiwalne wskazują na znaczny wzrost liczebności gatunku w przedmiotowym obszarze z 4-8 par w latach 1990-95 do 17-22 par na przełomie wieków, zaś w latach 2001-2006 populację lęgową szacowano nawet na 28-34 par. W roku 2007 w wyniku inwentaryzacji zlokalizowano 19 - 23 par, ale z uwagi na rozległe i trudno dostępne trzcinowiska mogły być to dane nieco zaniżone (BULiGL 2012). Wzrost ten jest zbieżny z długoterminowym trendem ogólnokrajowym gatunku (Chodkiewicz T. i in. 2019). Biorąc pod uwagę powyższe, jak również wyniki punktowe z liczeń wykonywanych w latach 2007-2022 ramach programu Państwowego Monitoringu Ptaków – Monitoringu Pospolitych Ptaków Lęgowych (MPPL powierzchnia PZ93), oszacowano że wielkość populacji lęgowej jest zbieżna z danymi zawartymi w Standardowym Formularzu Danych. Powierzchnię siedlisk wskazaną do zachowania określono na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru, gdzie za poradnikiem metodycznym (Chylarecki P. i in. 2015) przyjęto 100 ha/parę lęgową (powierzchnia lęgowiska i żerowiska pary dorosłych ptaków z młodymi).

13. dla gatunku A022 bączek *Ixobrychus minutus*

założono weryfikację liczebności i rozmieszczenia populacji rozrodczej w obszarze. Do czasu aktualizacji danych utrzymanie populacji rozrodczej na poziomie 1-2 par lęgowych, oraz utrzymanie min. 400 ha siedlisk lęgowych i żerowiskowych. Ocenę stanu populacji (U2) oraz stanu siedlisk (U1) przyjęto zgodnie z materiałami do pzo (brak nowszych danych do zmiany wskazanych tam ocen).

W latach 2001-2006 w obszarze notowano występowanie 1-2 par. W 2007, na podstawie głosów odzywających się samców stwierdzono możliwość gniazdowania 4 par gatunku – 2 na południowym krańcu Jez. Miedwie i 2 na Jeziorze Płoń (Freino H. i in. 2008, Sikora A. i in. 2013). Późniejsze stwierdzenia obejmują pojedyncze obserwacje z roku 2014 (1 os., MPP, program MPPL powierzchnia PZ93), oraz z roku 2017 (1 os., MPP, program Monitoring Ptaków Mokradel powierzchnia PZ02). Materiały do planu zadań ochronnych wskazują na występowanie w obszarze 2-4 odzywających się samców (BULiGL 2012), natomiast według danych wskazanych w SDF – liczebność szacuje się na 2-4 os. (co wskazywałoby na liczebność 1-2 par lęgowych). Ponieważ nowsze dane obejmują tylko wyznaczone powierzchnie badawcze, gdzie brak jest badań ukierunkowanych na wykrycie gatunku na całej powierzchni potencjalnych siedlisk w ostoi, brak jest podstaw do założenia innej niż wskazanej w SDF liczebności populacji zasiedlającej obszar. Tym niemniej wskazanie liczebności populacji przyjęto w parach lęgowych, a nie w liczbie osobników, tak jak wskazywana jest wielkość krajowa populacji gatunku (Chodkiewicz T. i in. 2019). Powierzchnię siedlisk wskazaną do zachowania określono na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru.

14. dla gatunku A272 podróżniczek *Luscinia svecica*

założono utrzymanie populacji lęgowej na poziomie 6-9 par lęgowych oraz utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych na powierzchni min. 60 ha. Ocenę populacji (FV) i siedliska (FV) przyjęto za dokumentację do planu zadań ochronnych.

Do roku 2001 obserwowano w granicach obszaru do 6 śpiewających samców, a w latach 2001-2006 do 9 samców. Inwentaryzacja z 2007 r. wykazała tylko 1 stanowisko (1 śpiewający samiec), choć informacje ustne wskazywały na możliwość gniazdowania jeszcze ok. 4 par (Freino H. i in. 2008). W roku 2010 odnotowano 3 śpiewające samce w południowej części jeziora Miedwie (BULiGL 2012). Obserwacje wykonywane na stałej powierzchni badawczej w ramach Państwowego Monitoringu Ptaków (program MPM – stanowisko PZ02) w latach 2007-2022 wykazywały występowanie na tym fragmencie rokrocznie średnio 3 osobników (maks. 7 os. w 2011 i 2013 r., min. 1 os. w 2022 r.), co sugeruje że gatunek ten regularnie gniazduje w ostoi, zaś jego populacja prawdopodobnie utrzymuje się na mniej więcej stałym poziomie.

Powierzchnię siedlisk wskazaną do zachowania określono na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze (BULiGL 2012), wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru.

15. dla gatunku A073 kania czarna *Milvus migrans*

założono konieczność weryfikacji znaczenia obszaru dla populacji lęgowej gatunku. Standardowy Formularz Danych wskazuje na występowanie 2-3 par na terenie ostoi. Gatunek ten był stwierdzany jako lęgowy przed rokiem 2001 (1-2 pary) oraz w latach 2001-2006 (1 para). Podczas prac nad planem zadań ochronnych wielkość populacji określono na 0-1 pary, gdzie stopień rozpoznania określono jako „niewystarczający” (w sezonie lęgowym 2007 roku pojedyncze ptaki zalatywały na teren obszaru, zwłaszcza nad J. Płoń, lecz podobnie, jak kanie rude, odlatywały ze zdobyczą poza jego granice; gniazda nie odnaleziono). W roku 2015 wykonana została szczegółowa inwentaryzacja gniazd obu gatunków kań na terenie OSO Jezioro Miedwie i okolice (Ciebiera O. i in. 2015). W czasie badań na obszarze objętym opracowaniem skontrolowano tereny wszystkich drzewostanów leśnych w wieku powyżej 80 lat oraz młodsze zadrzewienia, które mogły być miejscem potencjalnego gniazdowania kań. Ze szczególną uwagą przeszukiwano lasy i zadrzewienia, w okolicach których obserwowano kanie. Poszukiwania gniazd prowadzone były w okresie przed ulistnieniem się drzew. Nie znaleziono żadnego gniazda, (zarówno czynnego, jak i

nieużywanego), które wykazywałyby cechy gniazda należącego do kani czarnej *Milvus migrans* (np. żadne ze znalezionych gniazd, a szczególnie gniazda stare nie zawierały w swojej konstrukcji elementów antropogenicznych, takich jak kawałki folii, szmat itp.). Przy żadnym z odnalezionych potencjalnych gniazd ani w jego bezpośredniej bliskości nie obserwowano ptaków należących do badanych gatunków. W związku z powyższym, przy braku innych danych dotyczących stwierdzeń gniazdowania gatunku w obszarze, należy zweryfikować czy obszar przedmiotowej ostoi jest istotny dla zachowania krajowych zasobów gatunku i czy kania czarna powinna stanowić przedmiot ochrony w obszarze.

16. dla gatunku A074 kania ruda *Milvus milvus*

założono konieczność weryfikacji znaczenia obszaru dla populacji lęgowej gatunku. Standardowy Formularz Danych wskazuje na występowanie 2-3 par na terenie ostoi. Gatunek ten był stwierdzany jako lęgowy przed rokiem 2001 (3-4 pary) oraz w latach 2001-2006 (2-3 pary). Podczas prac nad planem zadań ochronnych wielkość populacji określono na 2-3 pary, gdzie stopień rozpoznania określono jako „niewystarczający”. W sezonie lęgowym 2007 roku pojedyncze ptaki zalatywały na teren obszaru, lecz odlatywały ze zdobyczą poza jego granice. Według informacji ustnej w pobliżu obszaru lub w jego granicach miało gniazdować 2-3 pary, jednak gniazd nie zlokalizowano. W roku 2015 wykonana została szczegółowa inwentaryzacja gniazd obu gatunków kań na terenie OSO Jezioro Miedwie i okolice (Ciebiera O. i in. 2015). W czasie badań na obszarze objętym opracowaniem skontrolowano tereny wszystkich drzewostanów leśnych w wieku powyżej 80 lat oraz młodsze zadrzewienia, które mogły być miejscem potencjalnego gniazdowania kani. Ze szczególną uwagą przeszukiwano lasy i zadrzewienia, w okolicach których obserwowano kanie. Poszukiwania gniazd prowadzone były w okresie przed ulistnieniem się drzew. Nie znaleziono żadnego gniazda, (zarówno czynnego, jak i nieużywanego), które wykazywałoby cechy gniazda należącego do kani rudej *Milvus milvus* (np. żadne ze znalezionych gniazd, a szczególnie gniazda stare nie zawierały w swojej konstrukcji elementów antropogenicznych, takich jak kawałki folii, szmat itp.). Przy żadnym z odnalezionych potencjalnych gniazd ani w jego bezpośredniej bliskości nie obserwowano ptaków należących do obu gatunków kań. Podczas powyższych prac zanotowano natomiast łącznie 8 obserwacji pojedynczych osobników kani rudej. Dokonane podczas prowadzenia prezentowanych badań obserwacje krążących i polujących ptaków wskazują, że obszar Natura 2000 „Jezioro Miedwie i okolice” może stanowić terytoria żerowiskowe 3 par gniazdujących poza granicami obszaru Natura 2000. W związku z powyższym, przy braku innych danych dotyczących stwierdzeń gniazdowania gatunku w obszarze, należy zweryfikować czy obszar przedmiotowej ostoi jest istotny dla zachowania krajowych zasobów gatunku i czy kania ruda powinna stanowić przedmiot ochrony w obszarze.

17. dla gatunku A140 siewka złota *Pluvialis apricaria*

założono konieczność weryfikacji liczebności i rozmieszczenia populacji migrującej w obszarze. Do czasu aktualizacji danych przyjęto utrzymanie populacji migrującej na poziomie 100-2000 osobników wraz z utrzymaniem siedlisk stanowiących miejsca wypoczynku i żerowania wykorzystywane podczas przelotów. Ocenę siedlisk przyjęto za materiałami do planu zadań ochronnych (FV). Ocenę populacji obniżono na U1, z uwagi na niższą szacowaną liczebnością w stosunku do lat ubiegłych.

Według materiałów archiwalnych, przed rokiem 2001 w obszarze notowano na przelotach stada liczące do 3500 osobników, w latach 2001-2006 do 4500 os. (Freino H. i in. 2008). W materiałach do planu zadań ochronnych bazowano na tych danych, przyjmując wielkość populacji migrującej na poziomie 4500 osobników, przy jednoczesnym zastrzeżeniu że stan rozpoznania jest

„niewystarczający” (BULiGL). Aktualniejsze dane pochodzą z ogólnopolskich, jesiennych liczeń czajek i siewek złotych, obejmujących głównie regiony Pomorza oraz Warmii i Mazur. Podczas liczeń wykonywanych w 2008 i 2014 r. (Meissner W. i in. 2011, Messner W. i in. 201) notowano stada liczące średnio 100-1000 os. Ostatnia publikacja dotycząca przelotów czajek i siewek złotych w roku 2020 w Polsce wskazuje, że tereny rolne w zarówno w ostoi jak i wokół niej nadal stanowią ważny obszar dla obu gatunków w tej części kraju (Meissner W. i in. 2021), jednak przedstawione wyniki pozwalają na ogólne wnioski, bez możliwości wskazania konkretnych liczebności w obszarze. W większości kwadratów w rejonie, obejmujących przedmiotowy obszar Natura 2000, liczba stwierdzonych osobników wynosiła w październiku średnio 1-100, natomiast na dużych kompleksach użytków na północ od jeziora Miedwie: 101-500 os. W listopadzie ptaki bytowały głównie w rejonie rozległych terenów rolnych na północ od Stargardu (3000 os.) oraz na gruntach zlokalizowanych na południe i zachód od jeziora Miedwie (1-100 os.). Liczebność wskazaną do utrzymania oszacowano na podstawie ww. dostępnych publikacji, oraz danych niepublikowanych. Powierzchnię siedlisk wskazaną do zachowania określono na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru.

18. dla gatunku A005 perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*

a) populacja migrująca – założono utrzymanie populacji migrującej na poziomie 100-500 os. (ocena U1), oraz utrzymanie miejsc wypoczynku i żerowania (stan FV) na powierzchni min. 4000 h, do czasu weryfikacji liczebności i rozmieszczenia gatunku w obszarze. Według danych zawartych w operatach szczegółowych dla obszaru (Freino H. i in. 2008), migrujące perkozy dwuczube były notowane w obszarze przed rokiem 2001 w zgrupowaniach liczących do 1500 osobników, zaś w latach 2001-2006 – do 10300 os. Najwyższe liczebności zanotowano na tym obszarze w 2003 r., gdzie we wrześniu stwierdzono ponad 10300 osobników, a w październiku – 1000 os. (Czeraszewicz R. i in. 2004). Dane z lat późniejszych wskazują na zgrupowania liczące 105 os. w 2009 r., 40 os. w 2010 r., 37 os. w 2011 r., 144 os. i 501 os. w 2012 r. (przelot jesienny i wiosenny), 311 os. i 495 os. w 2013 r. (przelot jesienny i wiosenny), 181 os. w 2014 r. (Marchowski D. i in. 2011, Marchowski D. i in. 2013, Marchowski D. i in. 2015). Biorąc pod uwagę powyższe, liczebność populacji migrującej wskazaną do utrzymania w obszarze oszacowano na podstawie ww. dostępnych danych, z pominięciem wartości skrajnych. Powierzchnię siedlisk wskazaną do zachowania określono na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru. Ocenę stanu siedlisk i populacji przyjęto za materiałami do pzo (BULiGL 2012).

b) populacja zimująca - założono utrzymanie populacji zimującej na poziomie 50-200 osobników (ocena U1), oraz utrzymanie miejsc wypoczynku i żerowania (stan FV) na powierzchni min. 4000 h, do czasu weryfikacji liczebności i rozmieszczenia gatunku w obszarze. Zgodnie z danymi archiwalnymi, przed rokiem 2001 w ostoi notowano zgrupowania zimujących perkozów do 1700 osobników, zaś w latach 2001-2006 do 800 os. (Freino H. i in. 2008). Według danych opublikowanych w Notatkach Ornitologicznych (Ławicki Ł. i in. 2008), Jezioro Miedwie w latach 2002-2008 było najważniejszym zimowiskiem perkoza dwuczubego na Pomorzu Zachodnim (70-90% wszystkich ptaków tego gatunku zimujących w regionie). Najwyższa stwierdzona liczebność wyniosła 256 os. w 2008 r., a w pozostałych latach notowano od 70-219 os. W styczniu 2012 r. odnotowano na jeziorze Miedwie 68 os. (Marchowski D. i in. 2013), w 2013 r. – 203 os., w 2014 r. – 817 osobników (Marchowski D. i in. 2015). Liczebność populacji zimującej wskazaną do utrzymania w obszarze oszacowano na podstawie ww. dostępnych danych, z pominięciem wartości skrajnych. Powierzchnię siedlisk wskazaną do zachowania określono na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru. Ocenę stanu siedlisk i populacji przyjęto za materiałami do pzo (BULiGL 2012).

19. dla gatunku A048 ohar *Tadorna tadorna*

założono konieczność weryfikacji znaczenia obszaru dla lęgowej populacji ohara. Główne lęgowiska tego gatunku na Pomorzu Zachodnim od lat ograniczały się do rejonu Zalewu Szczecińskiego i doliny dolnej Odry w zachodniej części regionu (Kajzer Z. i in. 2005). Według danych archiwalnych, przed rokiem 2001 w obszarze Jezioro Miedwie i okolice PLB320005 gniazdowało sporadycznie do 2 par tego gatunku, w latach 2001-2006 2-3 par tych ptaków, a w 2008 roku obserwowano jedną parę na śródpolnych rozlewiskach koło Starego Przylepu (Freino H. i in. 2008; Sikora A. i in. 2013). Z danych uzyskanych z powierzchni monitoringowych kontrolowanych corocznie w ramach Państwowego Monitoringu Ptaków wynika, że dwa ptaki były obserwowane w maju 2011 r., oraz jeden pod koniec kwietnia 2012 r. (program MPM, powierzchnia PZ02). Standardowy Formularz Danych wskazuje na liczbę 1-3 osobników.

Inwentaryzacja ukierunkowana na wykrycie gatunku w obszarze, wykonana w sezonach lęgowych 2020 i 2021, nie wykazała gniazdujących oharów w obrębie OSO Jezioro Miedwie i okolice (Guentzel S. i in. 2021). W związku ogólnością danych archiwalnych, oraz brakiem stwierdzeń gatunku w obszarze w ostatnich latach, brak jest w tym przypadku możliwości dokonania oceny populacji gatunku i jego siedliska. Dotychczasowe dane wskazują na efemeryczność populacji zasiedlającej obszar. Tym samym wskazane jest rozważenie czy obszar przedmiotowej ostoi jest istotny dla zachowania krajowych zasobów gatunku i czy ohar powinien stanowić przedmiot ochrony w obszarze, przy uwzględnieniu małej populacji krajowej gatunku (Chodkiewicz T. i in. 2019) oraz i jego obecnego statusu VU – narażony na wyginięcie (Wilk T. i in. 2020).

20. dla gatunku A142 czajka *Vanellus vanellus* – założono konieczność weryfikacji liczebności i rozmieszczenia populacji migrującej w obszarze, a do czasu aktualizacji danych utrzymanie populacji migrującej na poziomie 1000-4000 os. wraz z utrzymaniem w stanie właściwym miejsc zerowania i odpoczynku przelotnych ptaków.

Jak wskazano w operatach szczegółowych i materiałach do pzo (Freino H. i in. 2008, BULiGL 2012), przed rokiem 2001 notowano stada migrujących czajek w liczebności do 3500 os., zaś w latach 2001-2006 – do 9500 osobników. Na wynikach tych inwentaryzacji opierają się także zapisy materiałów do planu zadań ochronnych obszaru dla gatunku (BULiGL 2012). Aktualniejsze dane pochodzą z ogólnopolskich, jesiennych liczeń czajek, obejmujących głównie regiony Pomorza oraz Warmii i Mazur. Opublikowane dane (Meissner W. i in. 2011, Messner W. i in. 2016, Meissner W. i in. 2021) wskazują, że w październiku i listopadzie w badanych latach, na terenie obszaru oraz terenach bezpośrednio przyległych, zarejestrowano od 1000-5000 os. (2008 r.), od 500 do 1000 os. (2011 r.) oraz od 100 do ponad 1000 osobników (2020 r.). Na podstawie ww. danych, oraz danych niepublikowanych oszacowano, że obecnie przedział wielkości całej populacji przelotnej czajki w obszarze prawdopodobnie wynosi średnio 1000-4000 os.

Powierzchnię siedlisk wskazaną do zachowania określono na podstawie dotychczasowych danych na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze, wymagań i preferencji gatunku oraz uwarunkowań lokalnych obszaru. Oceny stanu siedlisk (FV) i populacji (FV) przyjęto za materiałami do pzo (BULiGL 2012).

W odniesieniu do populacji przelotnych i zimujących, stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000, należy także wskazać, że liczebność ptaków notowanych rokrocznie podczas migracji oraz w miesiącach zimowych może ulegać znacznym wahaniom. Wynika to m.in. z faktu że:

- 1) lęgowiska gęsi (białoczelnych i zbożowych) oraz łabędzi krzykliwych zlokalizowane są poza granicami Polski, w związku z czym brak jest możliwości przeciwdziałania ewentualnym negatywnym oddziaływaniom występującym poza granicami kraju, a wpływającym na wielkość

tutaj notowanych populacji migrujących i zimujących (w tym na dostępność miejsc gniazdowych, sukces lęgowy, presja drapieżników na osobniki juwenilne etc.),

- 2) stopień wykorzystania miejsc żerowiskowych i przestankowych przez migrujące i zimujące ptaki, a więc ich liczba zatrzymująca się w danych miejscach, jest ściśle zależna od uwarunkowań obecnych w danym czasie i przestrzeni, np. od stopnia zlodzenia zbiorników wodnych, dostępności pożywienia, bliskości innych dogodnych lokalizacji etc.

W związku z powyższym, liczebność populacji przelotnych i zimujących wskazana do utrzymania stanowi pewne założenie, które jednak winna uwzględniać i dopuszczać zmiany liczebności spowodowane przez czynniki, znajdujące się poza możliwością kontroli przez krajowe organy ochrony przyrody.

Z uwagi na różnice pomiędzy aktualnymi danymi i liczebnościami wskazywanymi w dokumentacji do planu zadań ochronnych, planowana jest aktualizacja Standardowego Formularza Danych dla obszaru.

W związku z regulacją art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody sporządzający projekt planu zadań ochronnych, o którym mowa w ust. 1, umożliwi zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu. Zgodnie z art. 28 ust. 9 ww. ustawy w przypadku dokonywania zmiany planu zadań ochronnych stosuje się przepisy ust. 3 i 4.

W wykonaniu tego obowiązku, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, w dniu 09 maja 2023 r. podał do publicznej wiadomości informację o:

- sporządzeniu projektu zmiany planu zadań ochronnych,
- możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- możliwości składania do niego uwag i wniosków w terminie do 2 czerwca 2023 r.

Powyższy obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, publikując w ustawowo przewidzianym terminie wskazane wyżej informacje w formie obwieszczenia z dnia 09 maja 2023 r. (sygnatura: WOPN.6320.10.2023.DM):

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w prasie o zasięgu wojewódzkim (Kurier Szczeciński, wydanie z dn. 09 maja 2023 r.).

Projekt zmiany zarządzenia był także konsultowany z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska. W dniu 04 maja 2023 r. Departament Zarządzania Zasobami Przyrody GDOŚ zaopiniował pozytywnie przedłożony projekt zmiany zarządzenia (informacja e-mail z dn. 04 maja 2023 r., andrzej.langowski@gdos.gov.pl).

W procedurze konsultacji społecznych projektu zarządzenia wpłynęła jedna uwaga ze strony społeczeństwa:

Lp. 1	
Data wpływu	29 maja 2023 r.
Podmiot zgłaszający	Osoba prywatna
Treść uwagi	<p><i>Przy aktualizacji celów zadań ochronnych należałoby zweryfikować - obok korekty liczebności przedstawicieli poszczególnych gatunków ptaków, czy też uznaniu braku danych do doprecyzowania celów - także inne nieścisłości i nieprawidłowości Planów Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB320005 „Jezioro Miedwie i okolice”. W pierwotnym projekcie zarządzenia, a w konsekwencji i w samym zarządzeniu, błędnie uznano za tereny użytków zielonych obszary przeznaczone i użytkowane pod zabudowę mieszkaniową zgodnie prawomocnymi decyzjami administracyjnymi i obowiązującymi aktami prawa lokalnego. Użytki zielone to tereny rolnicze, wchodzące w skład gospodarstwa rolnego, użytkowane jako łąki kośne lub pastwiska do produkcji paszy dla zwierząt hodowlanych w okresach płodozmianu, natomiast trwale użytki zielone to tereny rolnicze, wchodzące w skład gospodarstwa rolnego, użytkowane jako łąki kośne lub pastwiska w sposób nieprzerwany przynajmniej przez 5 lat. Nieprzerwane użytkowanie rolne trwałych użytków zielonych jest warunkiem pozyskania dopłat rolnośrodowiskowych z tytułu obniżonej dochodowości na terenach, gdzie wyznaczono obszary ochronne dla siedlisk przyrodniczych, między innymi siedlisk o kodzie 6510 – Łąk i pastwisk użytkowanych ekstensywnie. Tymczasem w zarządzeniu PZO Natura 2000 PLB320005 „Jezioro Miedwie i okolice” całkowicie błędnie ujęto obszary administracyjnie przeznaczone od roku 2003 pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, stanowiącą zabudowę zwartą z istniejącą miejscowością, położone przy południowej obecnej granicy miejscowości Żelewo, jak i również pojedyncze działki zlokalizowane w środku miejscowości – jako użytki zielone. Grunty te, objęte aktem planistycznym, zostały już w roku 2003 administracyjnie przeznaczone na cele nierolnicze i od tego czasu są wykorzystywane pod zabudowę zgodnie z obowiązującym aktem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Nie może też być mowy o tym, żeby grunty przeznaczone i wykorzystywane pod zwartą zabudowę mieszkaniową, stanowiły tereny wykorzystywane w sposób naturalny przez ptactwo takie jak Łabędź, Żuraw, czy stada Gęsi, ani też jako tereny łowieckie dla ptaków drapieżnych takich jak Kania Ruda, Kania Czarna, czy Błotniaki. Tereny te na wiele lat przed uchwaleniem PZO, i nieprzerwanie do dziś, nie stanowią jakichkolwiek użytków zielonych – ani przejściowych, ani trwałych. Należą do osób prywatnych nie będących rolnikami, i są prawnie przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, i tak też są wykorzystywane. Grunty te nie wchodzą od roku 2003 w skład żadnego gospodarstwa rolniczego. Nie było i nie ma na nich warunków do odtworzenia siedlisk mogących stanowić tereny gniazdowania czy żerowania ptactwa, a właściciele tych gruntów nabyli prawa własności do zabudowy na wiele lat przed przystąpieniem do projektu i wydaniem zarządzenia PZO. Ponadto w toku postępowań mających miejsce w ostatnim czasie ustalono już z organem ochrony środowiska, że na gruntach tych nie prowadzono inwentaryzacji terenowej na potrzeby opracowania projektu PZO siedliskowego przed rokiem 2014, ani też nie był prowadzony monitoring siedlisk przez okres obowiązywania planów zadań ochronnych. Zatem nie było podstaw do uznania tych terenów jako rolniczych użytków zielonych, tj. jako siedlisko o kodzie 6510 mogące stanowić dogodny teren bytowania ptactwa. Błędne i niezgodne z wykazaniem już w ostatnim czasie stanem faktycznym jest także utrzymywanie tych terenów w wykazie użytków zielonych w zarządzeniu przy obecnej aktualizacji. Przy bieżących pracach organu ochrony środowiska nad doprecyzowaniem celów zadań ochronnych, zwłaszcza w odpowiedzi na zarzuty Komisji Europejskiej, które wymagają, aby cele zadań ochronnych precyzyjnie, mierzalnie i realistycznie odnosiły się do stanu istniejącego - należałoby poprawić pierwotne błędy zarządzenia i wykazać tereny zabudowy mieszkaniowej, których uwaga dotyczy, zgodnie ze stanem faktycznym.</i></p>

Sposób rozpatrzenia	Uwagi nie uwzględniono – nie dotyczy treści procedowanej zmiany.
---------------------	--

Projekt zmiany zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r., poz. 190), z Wojewodą Zachodniopomorskim pismem nr P-1.0522.14.2023.KD z dnia 10 sierpnia 2023 r.

i

- Antczak J., Sikora A., Kajzer Z., Zieliński P. 2015. *Rozmieszczenie i liczebność lęgowych mew i rybitw Laridae na Pomorzu*. Ptaki Pomorza 5:5-31;
- BULiGL oddz. w Gorzowie Wlkp (wykonawca). 2012. Materiały do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 *Jeziro Miedwie i okolice PLB320005*.
- Chodkiewicz T. i in. 2019. *Raport z wdrażania art. 12 Dyrektywy Ptasiej w Polsce w latach 2013-2018: stan, zmiany, zagrożenia*. Biuletyn Monitoringu Przyrody 20;
- Chylarecki P., Chodkiewicz T., Neubauer G., Sikora A., Meissner W., Woźniak B., Wylegała P., Ławicki Ł., Marchowski D., Betleja J., Bzoma S., Cenian Z., Górski A., Korniluk M., Moczarska J., Ochocińska D., Rubacha S., Wieloch M., Zielińska M., Zieliński P., Kuczyński L. 2018. *Trendy liczebności ptaków w Polsce*. GIOŚ, Warszawa.
- Ciebia O., Bocheński M. 2015. *Inwentaryzacja gniazd szponiastych: kani czarnej (A073 *Milvus migrans*) i kani rudej (A074 *Milvus milvus*) w obszarze Natura 2000 „Jeziro Miedwie i okolice” PLB320005*. Endonature, Zielona Góra;
- Czeraszkiwicz R., Oleksiak A. (red.) 2004. *Ptaki wodno-blotne na Pomorzu Zachodnim. Wyniki liczeń w sezonie 2003/2004, ekologia i ochrona*. Projekt przyrodniczo-łowiecki, ZTO-PZŁ Szczecin.
- Freino H., Jarzemski M., Jermaczek A., Rudawski W., Wołęjko L., Zyska P., Zyska W. 2008. *Operaty szczegółowe wraz z projektem planu ochrony dla specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Jeziro Miedwie i okolice” PLB320005 w województwie zachodniopomorskim*. Klub Przyrodników.
- GIOŚ - Monitoring Ptaków Polski wykonywany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (<http://monitoringptakow.gios.gov.pl/PM-GIS/>).
- Guentzel S., Ławicki Ł., Gutowski Ł., Duda M., Ostrowski D. 2021. *Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o obszarach województwa zachodniopomorskiego: Jeziro Miedwie i okolice PLB320005. Inwentaryzowane przedmioty ochrony: A048 ohar Tadorna tadorna, A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger*, A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola**. Eco-Expert, Szczecin.
- Guentzel S., Wysocki D. 2004. *Awifauna lęgowa łąk nad jeziorem Miedwie (woj. zachodniopomorskie)*. Notatki Ornitologiczne 45: 91-100.
- Kajzer Z., Ławicki Ł. 2005. *Gniazdowanie ohara Tadorna tadorna na Pomorzu Zachodnim*. Notatki Ornitologiczne 46: 223-231.
- Krupiński D., Lewtak J., Kuczyński L. 2014. *Krajowy Plan Ochrony Błotniaka Łąkowego*. Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian”, Warszawa.
- Ławicki Ł., Czeraszkiwicz R., Guentzel S., Jasiński M., Kajzer Z., Kaliciuk J., Oleksiak A. 2008. *Zimowanie ptaków wodnych na Pomorzu Zachodnim w latach 2002-2008*. Notatki Ornitologiczne 49: 235-244;
- Ławicki Ł., Wylegała P., Wuczyński A., Smyk B., Lenkiewicz W., Polakowski M., Kruszyk R., Rubacha S., Janiszewski T. 2012. *Rozmieszczenie, charakterystyka i status ochronny noclegowisk gęsi w Polsce*. Ornis Polonica 53: 23-38;
- Marchowski D., Ławicki Ł. 2011. *Liczenie ptaków wodno-blotnych na Pomorzu Zachodnim w sezonie 2009/2010*. Ptaki Pomorza 2: 159-170;
- Marchowski D., Ławicki Ł., Guentzel S. 2013. *Liczenie ptaków wodno-blotnych na Pomorzu Zachodnim w sezonie 2011/2012*. Ptaki Pomorza 4: 149-169;
- Marchowski D., Ławicki Ł., Guentzel S. 2015. *Liczenie ptaków wodno-blotnych na pomorzu Zachodnim w sezonach 2012/2013 i 2013/2014*. Ptaki Pomorza 5: 125-174;

-
18. Meissner W., Cząstkiewicz D., Antczak J., Guentzel S. 2021. *Liczebność i rozmieszczenie czajek Vanellus vanellus i siewek złotych Pluvialis apricaria jesienią 2020 r. w Polsce*. Ornis Polonica 62:293-309;
 19. Meissner W., Sikora A., Antczak J., Guentzel S. 2011. *Liczebność i rozmieszczenie czajek Vanellus vanellus i siewek złotych Pluvialis apricaria jesienią 2008 r.* Ornis Polonica 57: 248-263
 20. Meissner W., Sikora A., Antczak J., Guentzel S., Wylegała S. 2016. *Liczebność i rozmieszczenie czajek Vanellus vanellus i siewek złotych Pluvialis apricaria jesienią 2014 r.* Ornis Polonica 52: 181-195.
 21. Sikora A., Ławicki Ł., Kajzer Z., Antczak J., Kotlarz B. 2013. *Rzadkie ptaki lęgowe na Pomorzu w latach 2000–2012*. Ptaki Pomorza 4: 5-81.
 22. Sikora A., Ławicki Ł., Wylegała P., Lenkiewicz W. 2015. *Liczebność i rozmieszczenie żurawi Grus grus na jesiennych noclegowiskach w Polsce w latach 2009-2013*. Ornis Polonica 56: 1-25;
 23. Standardowy Formularz Danych (SDF) – Jezioro Miedwie i okolice PLB320005.
 24. Stawarczyk T. 2018. *Zmiany taksonomiczne na liście ptaków krajowych według taksonomii IOC*. Ornis Polonica 59:71-77;
 25. Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. 2020. *Czerwona lista ptaków Polski*. OTOP, Marki.
 26. Żmihorski M., Ławicki Ł., Marchowski D., Wylegała P., Pärt T. 2016. *Spatial variation in long-term trends in a metapopulation of the globally threatened Aquatic Warbler Acrocephalus paludicola in Poland*. Acta Ornithologica 51: 245-256.